

ПРАВНО ДЕЈСТВО ИЗВОДА ОТВОРЕНИХ СТАВКИ НА ПОСТОЈАЊЕ ДУГА

Потписани изводи отворених ставки који не садрже изричиту изјаву овлашћеног лица о отпуштању дуга нису правно релевантни доказ о наступању законом прописаних услова за престанак новчане обавезе дужника према повериоцу.

Из образложења:

"Предмет тужбеног захтева је исплата износа од 36.599.483,09 динара који тужилац потражује од туженог на име неплаћене цене за испоручену робу и обрачунате затезне камате.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац и тужени су били у пословном односу од 1.12.2012. године по основу више закључених уговора о купопродаји. Уговорима су уредили међусобне односе поводом снабдевања туженог као купца лековима, медицинским средствима и другим производима из продајног асортимана тужиоца. Између парничних странака је 11.2.2013. године закључен Уговор о пословној сарадњи којим је одређено да тужени купује а тужилац сукцесивно продаје на основу појединачних поруџбина лекове и остале производе из свог асортимана, према условима из важећег ценовника. Уз уговор су закључени и анекси 1, 2, 3, 4. и 5. 11.2.2013. године којима је постигнут додатни споразум о продаји робе. Тужени је измиривао своје обавезе са закашњењем. Најстарији рачун издат је 1.7.2011. године са роком плаћања 29.10.2011. године. Из садржине извода отворених ставки који су парничне странке потписале и овериле утврђено је да је на дан 26.5.2014. године салдо 0,00 динара. Из садржине прихваћеног налаза и мишљења судског вештака Жељка Зељковића утврђено је да је тужилац у периоду од 10.2.2011. до 5.12.2013. године испоручио туженом лекове и другу робу у вредности од 674.788.034,12 динара. Тужени је вршио плаћања у периоду од 20.5.2011. до 19.5.2014. године. Како цену испоручене робе није плаћао у уговореним роковима, пао је у доцњу. Дуговање туженог износи на име главнице 30.877.633,00 динара и на име обрачунате камате 5.721.849,59 динара. Обрачун камате је сачињен од доспелости сваке појединачне фактуре до дана вештачења 17.4.2015. године Укупан дуг туженог према тужиоцу износи 36.599.483,09 динара.

На основу тако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су, оцењујући као неоснован истакнути приговор застарелости, закључили да је тужени дужан да тужиоцу плати утужени износ. Због неблаговременог измирења обавеза тужени је пао у доцњу. Тада је настала и обавеза плаћања затезне камате. Зато је висина преостале неплаћене обавезе утврђена применом правила о урачунавању испуњења из одредбе члана 313. Закона о облигационим односима. Из садржине извода отворених ставки од 26.5.2014. године не може се утврдити да је тужилац дао изјаву о отпуштању дуга у смислу одредбе члана 344. Закона о облигационим односима. Нема доказа да је лице које је извод потписало било овлашћено да у име тужиоца да изјаву о отпуштању дуга. Из тих разлога је усвојен тужбени захтев.

Према оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право када су усвојили тужбени захтев. Пошто је тужени плаћање вршио у доцњи настала је његова обавеза и на име затезне камате за период доцње. Кад дужник поред главнице дугује и камату, повериочево право је да врши урачунавање испуњења редоследом који одређује одредба члана 313. Закона о облигационим односима.

Тврдње ревидента да би међусобно потписан извод отворених ставки требало сматрати изјавом о отпуштању дуга немају утемељење у чињеницама утврђеним у спроведеном поступку. Из садржине налаза и мишљења судског вештака који је сачињен на основу увида у документацију парничних странака, утврђено је да постоји дуг туженог према тужиоцу у досуђеном износу. Од стране нижестепених судова је оцењена садржина извода отворених ставки у коме је исказан салдо на дан 26.5.2014. године. Другостепени суд је дао разлоге о томе да исти не садржи изјаву тужиоца о отпусту дуга. Нема доказа да је лице које је потписало извод отворених ставки у име тужиоца било овлашћено да такву изјаву да".

(Сентенца из пресуде Врховног касационог суда Прев 98/18 од 12.7.2018. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 12.2.2019. године)